

Museovirasto
PL 913
00101 Helsinki

Asiakirjan nimi: HELSINKI, Makasiinirannan ja Olympiarannan asemakaavan muutos
Asiakirjan päivämäärä: 12.02.2021
Diaarinumero: MV/145/05.02.00/2020
Asiakirjan tunnus / Docid: 242438
Asiakirjan allekirjoittajat: Intendentti, Elisa El Harouny, Esittelijä, 12.2.2021 18:29:27, C=FI
Osastonjohtaja, Mikko Härö, Päättäjä, 15.2.2021 12:31:21, C=FI
Tarkistesumma: 62857f87b62436c61e1d71782efa99eb
a0cea6cf1dc36d59071d8b7c15ac0761
53320a2377cd6f68d6b798f50b7ace59
1e23c4febd3f9a41b4ec36b17fbd38f4

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Museoviraston sähköisessä tietojärjestelmässä. Lisätietoja Museoviraston kirjaamosta (0295 33 6000, kirjaamo@museovirasto.fi)

Lausunto

12.02.2021

MV/145/05.02.00/2020 1 (4)

Helsingin kaupunki
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Viite HEL 2020-013893

Asia **HELSINKI, Makasiinirannan ja Olympiarannan asemakaavan muutos**

Museovirasto on perehtynyt 25.1.–12.2.2021 nähtävillä olevaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sekä kaavan valmisteluaineistoon ja antaa seuraavan lausuntonsa ennen kaikkea Suomenlinnan maailmanperintökohteen ja vedenalaisen kulttuuriperinnön osalta.

Museoviraston ja alueellisten vastuumuseoiden välisen työnjaon mukaisesti muilta osin kulttuuriympäristön asiantuntijana toimii Helsingin kaupungin museo. Suomenlinnan maailmanperinnön hoidosta vastaavana erityisasiantuntijana toimii Suomenlinnan hoitokunta.

KAAVAN LÄHTÖKOHDAT

Kaavan suunnittelualue sijoittuu Kaartinkaupungin, Ullanlinnan ja Kaivopuiston kaupunginosaan ulottuen Kauppatorin kolera-altaalta Olympiaterminaalin eteläpuolelle. Siihen kuuluvat myös Armi Ratian puisto sekä osa Tähtitorninvuoren puiston reunavyöhykkeestä. Helsingin kaupunki omistaa alueet ja kaavoitus on tullut vireille kaupungin aloitteesta.

Tavoitteena on kehittää Eteläsataman läntistä rantavyöhykettä toiminnalliseksi, helposti saavutettavaksi kokonaisuudeksi, joka tukee keskustan elinvoimaisuutta. Makasiinirantaan suunnitellaan kulttuuri- ja museorakentamista tavoitteena uuden arkkitehtuuri- ja designmuseon sijoittaminen alueelle. Lisäksi alueelle suunnitellaan museotoimintaa tukevaa rakentamista, kuten liike-, toimi- ja palvelutiloja. Kaupunkia kiertävää rantareittiä parannetaan. Alueen maankäyttöä säätelee vahvasti myös satamatoimintojen tulevaisuus.

Valmisteluaineistona on päiväämätön raportti Makasiinirannan ja Olympiarannan suunnitteluperiaatteista. Nähtävillä olevaa liitemateriaalia ovat lisäksi Makasiinirannan ja Olympiarannan maisemallinen tilavaraus- ja periaatesuunnitelma (Loci maisema-arkkitehdit Oy, JKMM arkkitehdit Oy 2021), Makasiinirannan ja Olympiarannan alustava teknisten tilavarausten ja toteuttamistavan periaatesuunnitelman päivitys (Ramboll Finland Oy 2021) sekä Luonnossuunnitelma tunneliyhteydestä Tähtitorninmäen alitse (A fry Oy 2021)

Alueen suunnittelu on tarkoitus käynnistää kaksivaiheisella konsepti- ja suunnittelukilpailulla, jonka perusteella valitaan yhteistyökumppani alueen jatkokehittämisessä. Museorakennuksesta järjestetään erillinen arkkitehtuurikilpailu.

MUSEOVIRASTON KANTA

Kaavan lähtökohdiksi on hyvin tunnistettu Eteläsatamanlahden alueen valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, Helsingin merellinen kansallismaisema sekä Suomenlinnan Unescon maailmanperintökohde suojavyöhykkeineen. Kun toimitaan näin merkittävällä alueella, on sen kehitystavoitteita punnittava tarkasti. Museo- ja kulttuuritoiminta vaikuttavat sinänsä sovelialta Helsingin keskustan historialliseen ja merelliseen arvoympäristöön.

Korkeatasoista kaupunki- ja arkkitehtuurisuunnittelua ei voi liiaksi korostaa. Hyvällä suunnittelulla ei voida kuitenkaan ratkaista ongelmia, jotka johtuvat ympäristössään liian suuriksi kasvavista rakennushankkeista. Museo- ja kulttuuritoimintojen oheen olisikin tuotava vain mahdollisimman hillitysti liike-, toimi- ja palvelutiloja. Museo itsessään, näin hyvällä sijainnilla, ei tarvitse valtavasti oheistoimintaa ollakseen toimiva, saavutettava ja vetovoimainen.

Suunnittelualue sijoittuu Suomenlinnan suojavyöhykkeelle. Suojavyöhyke on maailmanperintökohteelle määritelty turva-alue, jonka muutoksia harkitaan erityisellä huolella maailmanperintöarvoihin kohdistuvien vaikutusten kannalta. Suomenlinnan suojavyöhykkeen osa-alueilla on erilaisia rooleja maailmanperintökohteen turvaamisessa, perustuen esimerkiksi niiden historialliseen kehitykseen, maisemalliseen asemaan tai toiminnalliseen yhteyteen maailmanperintökohteen kanssa. Suomenlinnan puolustustehtävään kiinteästi liittyneillä lähisaarilla on luonnollisesti erityyppinen merkitys kuin Helsingin merellistä silhuettia muodostavalla suojavyöhykkeen osalla Kaivopuistosta Katajanokan rantaan.

Kaupunki merilinnoituksen taustalla on alati kasvanut ja kehittynyt. Pääpiirteissään Eteläsatamanlahden rantamaisema on uudistunut vähän kerrallaan. Historiallisen jatkuvuuden kannalta on tärkeää, että vakiintunut kaupunkirakenne ja -maisema otetaan jatkossakin riittävästi huomioon.

Vastaavasti Suomenlinna on kehittynyt merilinnoituksesta elinvoimaiseksi kaupunginosaksi, virkistys- ja matkailukohteeksi sekä kulttuuripalveluiden keskittymäksi. Toiminnallinen yhteys Helsingin keskustaan on vilkkaampi kuin koskaan aikaisemmin. Tästäkin syystä Suomenlinnaan kohdistuvia vaikutuksia on tarkasteltava riittävän laajalti ja moniulotteisesti ajatellen, että kokemus maailmanperintökohteesta liittyy vahvasti myös kulkemiseen kaupungin ja linnoitussaarten välillä.

Kaavan vaikutustenarvioinnin yhteydessä on harkittava tarve ns. HIA-arvioinnille (Heritage Impact Assessment) Suomenlinnan maailmanperintökohteen arvojen turvaamiseksi. Arviointi on tarpeellinen työväline, kun arvioidaan hankkeen vaikutuksia maailmanperintöarvoihin. Se on aiheellista tehdä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta siitä olisi hyötyä hankkeen sujuvalle etenemiselle, asemakaavan laatimiselle ja myös asemakaavan toteuttamiselle. Yhtenä keskeisenä lähtökohtana arvioinnissa on tarkentaa kaava-alueeseen sisältyvän suojavyöhykkeen luonne ja merkitys Suomenlinnalle. Samaan arviointiin voisi mahdollisesti kytkeä myös muut Suomenlinnan kannalta merkitykselliset kaavahankkeet lähialueella.

Etenkin suurissa muutoshankkeissa Unescon maailmanperintökeskus voi itsekin pyytää HIA-arviointia, mikäli on ennakoitavissa merkittäviä vaikutuksia maailmanperintökohteeseen. Arvioinnin lähtökohtana on kansainvälisen asiantuntijajärjestö ICOMOS:in (International Council on Monuments and Sites) laatima ohje. Arvioinnin hankekohtaisesta toteutuksesta on hyvä keskustella Museoviraston, Suomen ICOMOS:in sekä Suomenlinnan hoitokunnan kanssa.

Suomenlinnan merkityksen turvaaminen on kuitenkin pitkälti yhdenmukaista Helsingin historialliseen keskustaan soveltuvan kehittämisen kanssa. Kaavan suunnittelualueella tämä tarkoittaa esimerkiksi merellisen silhuetin ja merkittävistä rakennetun ympäristön kokonaisuuksista muodostuneen ja vakiintuneen kaupunkikuvan varjelua liian suurilta muutoksilta.

Olennaista on RKY-alueiden ja -kohteiden huomioon ottaminen, rakennusperinnön suojelutarpeen ratkaiseminen sekä olevan ympäristön käyttö toiminnallisesti aktiivisena osana uudistuvaa ympäristöä. Kaava-alueen välittömässä ympäristössä tai vaikutusalueella sijaitsevat Tähtitorninmäen observatorio ja puisto, Kaivopuisto, Helsingin Kauppatori rakennuksineen, Senaatintori ympäristöineen sekä Katajanokan vanha osa. Kaava-alueelle sijoittuvat Olympiaterminaali ja Satamatalo ovat osa kohdetta Olympiarakennukset.

Valmisteluaineiston suunnitteluperiaatteet sisältävät joitakin alustavia kirjauksia kulttuuriympäristön ja maiseman huomioon ottamisesta. Paikan luonne ja vaativuus edellyttävät kuitenkin perusteellista maisemallista herkkystarkastelua riittävän laajalta alueelta Eteläsatamanlahden vaikutuspiirissä. Tarkastelun tulee palvella rakentamisen vaikutusten arviointia ja suunnata tietysti myös suunnitteluratkaisua.

Kaavan liiteaineistona olevan maisemallisen tilavaraus- ja periaatesuunnitelman kaksi maankäyttövaihtoehtoa osoittavat, että tarkastelunäkökulma on vielä liian suppea. VE1 perustuu kerrosalan maksimointiin satamatoiminnoilta vapautuvan alueen rakentamisessa. Tällainen voi toimia vertailuaineistona, mutta ei realistisesti edistettävänä vaihtoehtona.

VE2 perustuu siihen, että uutta kerrosalaa on vähennetty tärkeiden näkymien säästämiseksi. Näkymätarkastelu on kuitenkin vain yksi lähtökohta alueen herkkystarkasteluun ja hallittuun muutokseen. Näkymien turvaaminen ilmenee vaihtoehdossa myös varsin pelkistetysti, pääasiassa massoittelemalla viistämisellä tuomiokirkkonäkymän perusteella. Kerrosalojen välinen ero ei ole vaihtoehdoissa kovin suuri (48130 m² / 44090 m²).

Suunnitteluperiaatteissa hyvä periaatepäätös on, ettei alueelle tulla sallimaan asumista. Yleisenä lähtökohtana rakentamiselle on myös määritelty suhteellinen mataluus. Uusien rakennusten, rakennusosien ja laitteiden ylin sallittu korkeusasema olisi + 20.0 koko suunnittelualueen pituudelta. Lähinnä rantaa olevien rakennusten, rakennusosien ja laitteiden ylin sallittu korkeusasema olisi + 18.0.

Mataluus on luonnollisesti hyvä lähtökohta. Tavoitelluilla kerrosaloilla tuloksena on kuitenkin rannan mattomainen täyttyminen. Massoittelemalla on toki vasta karkeaa volyymin hahmottelua, mutta rakennusten arkkitehtoninen muotoilullakaan ei voi enää suurestikaan vaikuttaa peruslähtökohdan vaikutuksiin. Molemmissa vaihtoehdoissa esitetyllä massoittelemalla rantaviiva täytyisi pitkältä matkalta uusien rakennusten rivistöllä, mikä muuttaa historiallista ja vakiintunutta kaupunkimaisemaa varsin radikaalisti.

Tähtitorninvuoren muodon ja vihreän siluetin säilyttämistä rakennusmassojen taustalla on pidetty keskeisenä kaupunkirakenteellisen suunnitteluperiaatteena. Sen maisemallinen merkitys ei kuitenkaan perustu vain sen puustoisien yläosan hahmottumiseen uuden rakentamisen yllä tai vastaavasti puistosta avautuviin kaukonäkymiin tulevien rakennusten yli. Tällä hetkellä puisto muodostaa vihreän aukon jo varsin tiiviissä ympäristössä, mikä olisi turvattava myös jatkossa. Suunnittelussa on lisäksi otettava huomioon puiston visuaalinen ja toiminnallinen yhteys rantaan.

Tiivistäen: Alueen suunnitteluperiaatteita on edelleen tarkennettava ja jatkettava vaihtoehtojen tarkastelua luomalla toisistaan selkeämmin erottuvia ratkaisuja ainakin massoittelemalla ja kerrosalan suhteen. Tämän pohjaksi tarvitaan perusteellisempia selvityksiä maiseman ja kulttuuriympäristön ominaispiirteistä tukemaan analyysiä alueen kyvystä sietää muutoksia.

Suunnittelukilpailu on ajoitettava siten, että asemakaavaprosessissa on ehditty selvittää huolella alueen rakentamisen ja muun kehittämisen reunaehdot kilpailuohjelman laatimiseksi. Liian varhainen kilpailuratkaisu haittaisi kaavan laadinnalta edellytetyä selvittämistä ja arviointimenettelyä (MRL 9§).

Vedenalaisen kulttuuriperinnön osalta tiedetään, että vesialue on voimakkaasti käytettyä ja oletettavasti aiemmin ruopattua. Tehtyjen ruoppausten laajuus on tarpeen selvittää kaavoitushankkeen yhteydessä Helsingin satamalta. Museovirastoa on hyvä kuulla siinä vaiheessa, kun ruoppaustilanne tunnetaan ja tiedetään alueen tulevat vesirakennustyöt. Meriarkeologien mukaan ainakin alueen eteläosassa saattaa olla vedenalaisen kulttuuriperinnön kohteita, joista saataisiin tietoa viistokaikuluotaamalla ja monikeilainluotaamalla. Joskus arkeologinen valvonta on myös tarpeen, jos ruopataan entistä syvemmältä. Museoviraston yhteyshenkilö vedenalaisen kulttuuriperinnön osalta on intendentti Maija Matikka.

Osastonjohtaja

Mikko Härö

Intendentti

Elisa El Harouny

Tiedoksi Helsingin kaupunki / Helsingin kaupunginmuseo
Suomenlinnan hoitokunta
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Helsingin kaupunki
Kaupunkiympäristön toimiala
Maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus
Asemakaavoitus
Eteläinen alueyksikkö

HEL 2020-013893 T 10 03 03
Hankennumero 4428_4

Makasiiniranta ja Olympiaranta, asemakaava ja asemakaavan muutos

Suomenlinnan hoitokunta on perehtynyt käynnissä olevaan Makasiinirannan ja Olympiarannan asemakaavan muutokseen, hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sekä niihin liittyviin asiakirjoihin.

Makasiinirannan ja Olympiarannan suunnitteluperiaatteissa on todettu suunnittelualueen sijoittuvan ”Suomenlinnan Unescon maailmanperintökohteen suojavyöhykkeelle” ja että ”Suomenlinnan lautan lähtöpaikka saattaa tulevaisuudessa olla Lyypekinlaituri”.

Myös Makasiini- ja Olympiarannan tilavaraus- ja periaatesuunnitelmassa (15.1.2021) mainitaan suunnittelun kohteena olevan alueen sijoittuminen Suomenlinnan Unescon maailmanperintökohteen suoja-alueelle. Siinä todetaan myös Suomenlinnan kirkko yhtenä tärkeänä näkymien päätteenä Tähtitorninvuorelta maisemaa tarkasteltaessa.

Hanke on merkittävä ja tulee vaikuttamaan Helsingin merelliseen maisemaan, siihen liittyviin toimintoihin ja myös Suomenlinnan maailmanperintökohteeseen. Suomenlinnan hoitokunta katsoo, että maailmanperintökohteen arvojen säilymisen varmistamiseksi suoja-alueelle suunniteltujen muutosten vaikutusten arviointi (*Heritage Impact Assessment*) on välttämätöntä. Näin mahdollistetaan Makasiinirannan ja Olympiarannan kehittäminen kansainvälisesti kiinnostavaksi kaupunkiympäristöksi, jonka suunnittelussa on maailmanperintökohteen suoja-alue otettu huomioon kansainvälisesti esimerkillisellä tavalla.

Suoja-alueen lisäksi hoitokunta pitää tärkeänä, että suunnittelussa huomioidaan Suomenlinnan kannalta olennaiset toiminnalliset ja näkyymiin liittyvät seikat.

Suomenlinnan suoja-alueen huomioiminen

Hankkeessa tulisi huomioida Suomenlinnan maailmanperintökohdetta ympäröivän suoja-alueen tehtävä ja merkitys. Se tarkoittaa Unescon edellyttämää suunniteltujen toimenpiteiden vaikutusten arviointia (*Heritage Impact Assessment*) ja myös niiden toimenpiteiden kartoittamista, jotka voivat vaarantaa Suomenlinnan maailmanperintökohteen arvoa.

Suomenlinnan suoja-alue määriteltiin, kun kohde hyväksyttiin maailmanperintöluetteloon maailmanperintökomitean kokouksessa 1991 (<http://whc.unesco.org/document/118561>). Maailmanperintökomitean asiantuntijajärjestö ICOMOSin arvioinnissa (<http://whc.unesco.org/document/153813>) todettiin:

"The City Board of Helsinki has provided additional assurance that future planning will not permit building activity that would adversely affect the cultural and historical value of Suomenlinna".

Helsingin kaupunki on siis toiminut maailmanperintökohteen nimeämisestä saakka kohteen suoja-alueen merkityksen tiedostaen ja huomioiden.

Vuonna 2019 valmistuneessa Suomenlinnan hoito- ja käyttösuunnitelmassa (<https://frantic.s3.eu-west-1.amazonaws.com/suomenlinna/sites/2/2020/04/30080636/Suomenlinnan-hoito-ja-k%C3%A4ytt%C3%B6suunnitelma.pdf>), jonka laatimiseen myös Helsingin kaupunki osallistui, suoja-alueesta todetaan muun muassa seuraavaa:

Suoja-alueen ja suurmaiseman merkitys on keskeinen Suomenlinnalle. Maisema ei ole pelkkiä näkymiä, vaan se on linkki kohteen historiaan: linnoituksen sijoittuminen ja perustaminen Helsingin edustan saarille pohjautuu suojaiseen sijaintiin. Maailmanperintökohdetta ympäröivän suoja-alueen tehtävänä on taata kohteen eheyden ja arvojen säilyminen. Siksi suoja-alue on riittävän laaja. Kaikkien suoja-alueella toimivien on tärkeää sitoutua toimimaan siten, etteivät muutokset uhkaa kohteen arvoja. Vaikka suoja-alueen tehtävänä ei ole estää muutoksia, on niiden vaikutukset selvitettävä ja arvioitava yhteistyössä etukäteen. Suomenlinnan ja sen suoja-alueen maankäyttöön ja suojeluun liittyvistä tavoitteista sovitaan kaavoituksessa [...]. Suomenlinnan suoja-alue ja sen ulkopuolelle ulottuva merialue, etäiset rannat ja saaret muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden, suurmaiseman. Suomenlinna ja sen suoja-alue ovat lähes kokonaan valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.

Vaikutukset Suomenlinnan savutettavuuteen

Suomenlinnan hoitokunta edellyttää, että suunnittelualueen kehittämisessä huomioidaan liikkumiseen liittyvät ja muut mahdolliset toiminnalliset vaikutukset suhteessa Suomenlinnan maailmanperintökohteeseen.

Lähes kaikki Suomenlinnaan suuntautuva henkilöliikenne tapahtuu Kauppatorin kautta; Suomenlinnan lautan terminaali sekä vesibussien lähtöpaikka Kauppatorilla muodostavat olennaisen osan ns. Suomenlinna-kokemuksesta.

Suomenlinnan lautta on osa Helsingin julkista liikennettä. Mikäli terminaali siirtyisi nykyiseltä paikaltaan suunnittelualueelle, on uusien järjestelyjen taattava sujuva yhteys lautalta muihin joukkoliikennevälineisiin ja Helsingin keskustan palveluihin. Suunnittelualueelle tulee sijoittumaan uusi, vetovoimainen museokokonaisuus ja mahdollisesti myös risteilyalusten terminaalityötoimia. Näiden aiheuttamat ruuhkapiikit eivät saisi hankaloittaa Suomenlinnan asukkaiden ja kävijöiden liikkumista. Suomenlinnan huomattavan kävijävirran takia yhteyksien selkeään merkitsemiseen tulisi kiinnittää huomiota.

Näkymät

Suomenlinnan maailmanperintökohde ei rajaudu ainoastaan saarten rantaviivaan: maailmanperintökohteesta ja sen suoja-alueesta merkittävä osa on vesialuetta, jossa eri suuntiin – myös Makasiinirannan ja Olympiarannan suunnittelualueelle – avautuvilla näkymillä on tärkeä merkitys. Myös lauttamatka siihen liittyvine näkyvineen on olennainen osa Suomenlinna-kokemusta.

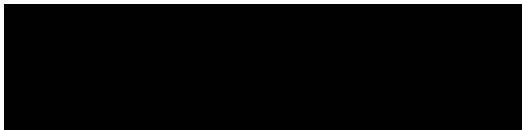
Suomenlinnan historian ja siihen liittyvien arvojen kannalta tärkeitä visuaalisia yhteyksiä ovat mantereelta vesialueelle avautuvat näkymät. Tilavaraus- ja periaatesuunnitelmassa huomioitun Tähtitorninvuorelta näkyvän Suomenlinnan kirkon lisäksi tärkeä on myös Tähtitorninvuorelta avautuva näkymä kokonaisuudessaan ja yhteys rantaan ja vesialueeseen.

Edellä mainittu vaikutusten arviointi (*Heritage Impact Assessment*) on välttämätön myös Suomenlinnan ja mantereen välisen visuaalisen yhteyden ja siihen liittyvien maailmanperintökohteen arvojen selvittämiseksi.

Lopuksi

Suomenlinnan hoitokunta katsoo, että Unescon maailmanperintökohteen suoja-alueella tapahtuvien muutosten vaikutusten arviointi (*Heritage Impact Assessment*) on välttämätön Makasiinirannan ja Olympiarannan asemakaavoituksen ja suunnittelun perustaksi. Siihen velvoittaa myös Maailmanperintösopimus, jonka toteuttamiseen Suomi on sitoutunut.

SUOMENLINNAN HOITOKUNTA

Ilari Kurri
johtaja

11.02.2021

BR2474
4919/10.02/2020

Helsingin kaupunki

Helsingin kaupungin lausuntopyyntö Oas 1521-00/21

MAKASIINIRANTA JA OLYMPIARANTA, ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAN MUUTOS

1. Asia

Helsingin kaupunki on pyytänyt lausuntoa Puolustusvoimilta Makasiinirannan ja Olympiarannan asemakaavan ja asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

2. Puolustusvoimien lausunto

Puolustusvoimien hallintoyksiköt ovat tutustuneet nähtäville asetettuun osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja Puolustusvoimat pyytää päivittämään osalliset / asiantuntijaviranomaiset luetteloa poistamalla osallisista Kaartin jääkäriyrykmentin. Puolustusvoimien alueellisena edunvalvojana kaavoituksessa toimii 1. Logistiikkarykmentti.

3. Yhteystiedot

Asiaa 1. Logistiikkarykmentissä hoitaa kiinteistöinsinööri Antti Erämo p. 0299571263 tai sp. Antti.Eramo@mil.fi

Komentaja
Eversti

Juha Kylä-Harakka

Sektorinjohtaja
Majuri

Jussi Kauppila

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

JAKELU

1. Logistiikkarykmentti
Esikunta
KOUVOLA

Lausunto

2 (2)
BR2474
4919/10.02/2020

TIEDOKSI

MERIVE
KAARTJR

Kirjaamo Helsinki

Lähettäjä: Ahlstedt Marjut <Marjut.Ahlstedt@traficom.fi>
Lähetetty: perjantai 12. helmikuuta 2021 12:30
Vastaanottaja: Kirjaamo Helsinki
Aihe: Liikenne- ja viestintäviraston lausunto (ei lausuttavaa), dnro HEL 2020-013893

Viite: Lausuntopyyntöne 12.1.2021, HEL 2020-013893

Asia: Makasiiniranta ja Olympiaranta, asemakaava ja asemakaavan muutos

Traficomin dnro: TRAFICOM/549138/04.04.05.00/2020

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimiala on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta lausuntoa koskien Makasiinirannan ja Olympiarannan asemakaavaa ja asemakaavan muutosta.

Todetaan, että Traficomilla ei ole asiasta lausuttavaa.

terveisin,

Marjut Ahlstedt
assistentti

puh. 029 534 5201
gsm 050 384 3084
sähköposti: marjut.ahlstedt(at)traficom.fi

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
PL 320, 00059 TRAFICOM
www.traficom.fi

5.2.2021

840/10.02.03/2020
[Makasiinirannan ja
Olympiarannan
asemakaava]**Helsingin kaupungin kirjaamo**

helsinki.kirjaamo@hel.fi

Viite

Lausuntopyyntöne 15.1.2021
HEL 2020-013893**Lausunto Makasiinirannan ja Olympiarannan asemakaavan ja asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta**

Eteläsataman läntistä rantavyöhykettä kehitetään paremmin saavutettavaksi, keskustan elinvoimaisuutta tukevaksi, toiminnalliseksi kokonaisuudeksi. Makasiinirantaan suunnitellaan kulttuuri- ja museorakentamista sekä museotoimintaa tukevia toimintoja.

Makasiinirannan ja Olympiarannan alueen suunnittelun tavoitteena on vahvistaa keskustan vetovoimaisuutta sekä liittää alue paremmin osaksi keskustan kaupunkirakennetta, merellisiä julkisia kaupunkitiloja ja kävelykeskustaa. Alueelle tavoitellaan uutta arkkitehtuuri- ja designmuseota.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) lausuu kannanottonaan seuraavaa:

Aluetta palvelevan bussilinjan 17 liikennöinti lakkaa vuonna 2021. Alueen joukkoliikennepalvelu muodostuu tulevaisuudessa vain raitioliikenteestä, ja tämän takia sen toimintaedellytyksiin ja sujuvuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota liikennejärjestelyiden suunnittelussa. Raitioliikenteen pysäkkien esteettömyys ja saavutettavuus tulee myös huomioida. Bussiliikenteen toimintaedellytyksiä ei tule kuitenkaan lopullisesti poistaa, sillä esimerkiksi suuremmissa häiriötilanteissa raitioliikennettä korvataan bussiliikenteellä.

Kaupunginvaltuuston 3.2.2021 hyväksymän periaatepäätöksen mukaisesti matkustaja-autolauttaliikenne poistuisi Eteläsatamasta. Tämä mahdollistaa erilaiset ratkaisut alueen joukkoliikenteen suunnittelulle ja kehittämiselle, esimerkiksi raitiolinjojen päätepysäkin siirtämisen Olympiaterminaalilta Kaivopuiston pysäkillä palvelemaan eteläisen Helsingin asukkaita nykyistä paremmin. Näitä mahdollisuuksia tutkitaan uudessa raitioliikenteen linjastosuunnitelmassa, joka valmistuu vuoden 2021 aikana.

Sujuvien ja houkuttelevien kävelyn ja pyöräilyn yhteyksien kehittäminen alueella on kannatettavaa.

5.2.2021

840/10.02.03/2020
[Makasiinirannan ja
Olympiarannan
asemakaava]

HSL on mielellään mukana alueen jatkosuunnittelussa.

Lisätietoja lausunnosta antaa joukkoliikennesuunnittelija Teuvo Syrjälä ja jatkosuunnittelussa yhteyshenkilönä on ryhmäpäällikkö Veera Laiterä, etunimi.sukunimi@hsl.fi

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Mika Nykänen
Toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 5.2.2021. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.

Helsingin kaupunki
Kirjaamo
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11–13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Kannanotto
08.02.2021
95/00.02.022.0220/2021

HEL 2020-013893 T 10 03 03
Hankenumero 4428_4

Makasiiniranta ja Olympiaranta, HSY:n kannanotto asemakaavan ja asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan

Eteläsataman läntistä rantavyöhykettä kehitetään paremmin saavutettavaksi, keskustan elinvoimaisuutta tukevaksi, toiminnalliseksi kokonaisuudeksi. Makasiinirantaan suunnitellaan kulttuuri- ja museorakentamista sekä museotoimintaa tukevia toimintoja. Alue on myös keskeinen osa kaupunkia kiertävää rantareittiä. Makasiinirannan ja Olympiarannan kehittäminen on voimakkaasti riippuvainen satamatoimintojen määrästä, laadusta ja sijainnista alueella.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää kannanottonaan asiasta seuraavaa:

Alueella sijaitsee käytössä olevia vesihuoltolinjoja, jätevesitunneli sekä jätevedenpumppaamo, jotka tulee ottaa huomioon alueen maankäytön suunnittelussa. Kaavoituksen yhteydessä tulee selvittää uuden vesihuollon ja johtosiirtojen tarve ja varmistaa riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille siten, että niiden asianmukainen ylläpito ja kunnossapito on mahdollista. Vesihuollon tilavarauksissa tulee huomioida myös HSY:n ja kaupungin tavoitteet hulevesien eriyttämisestä sekaviemäriverkostosta ja siitä aiheutuva uusien hulevesiviemäreiden tilantarve. Lisäksi tulee varmistaa, että jätevedenpumppaamoille on riittävät tilavaraukset, vähintään 10 x 10 metriä, sekä toimiva huoltoajoyhteys.

Kaavoitukseen liittyvissä muissa dokumenteissa oli luonnos Makasiinirannan ja Olympiarannan teknisten tilavarusten suunnitelmaselostuksesta, jossa oli huomioitu alueen tulevia vesihuoltojärjestelyitä. Kaavoituksen edetessä tulee laatia tarkempi vesihuollon yleissuunnitelma kustannusarvioineen. Mikäli maankäytön muutokset aiheuttavat merkittävää muutostarvetta olemassa oleville vesihuoltojärjestelmille, tulee ratkaisuja miettiä ja niistä sopia yhdessä HSY:n kanssa.

HSY:n hanke Esplanadin alueen vesihuollon kehittämisestä ja hulevesien eriyttämisestä on myös syytä huomioida kaava-alueen vesihuoltoratkaisujen jatkosuunnittelussa. Makasiinirannan ja Olympiarannan suunnitteluperiaatteissa onkin todettu, että HSY:n hankkeiden, suunnittelualueen sekä suunnittelualueen viereisen Kauppatorin alueen ratkaisussa on tunnistettu yhteissuunnittelutarve.

Yhteyshenkilönä toimii aluepäällikkö Saara Neiramo, etunimi.sukunimi@hsy.fi

Jätehuollon osalta valittava keräystapa vaikuttaa vaadittaviin mittoihin. Jos jätehuoltotilat rakennetaan huoltotunneliin, tulee ottaa huomioon jäteauton korkeus, akselilukumäärä sekä kokonaismassa. Jäteauto vaatii vähintään 4 metriä korkean kulkuväylän ja auton kokonaismassa on 28 tonnia. Jäteauto on 3-akselinen. Jos jätehuolto järjestetään käsin siirrettävillä keräysvälineillä, on jäteautolla päästävä vähintään 10 m päähän kuormaamaan jätteitä. Mikäli keräys järjestetään puristimella, tulee jäteautoilla olla tarpeeksi tilaa jätepuristimen kuormaamiseen auton kyytiin.

Mikäli jätehuolto järjestetään maanalaisilla puristimilla kuten tälläkin hetkellä, tulee kuilun olla tiivis eikä merivettä ei saa päästä järjestelmiin. HSY ehdottaa, että tämänhetkiseen keräystapaan käydään tutustumassa yhdessä Helsingin kaupungin isännöitsijän kanssa. HSY voi myös osallistua katselmukseen. HSY:n toiveena on olla mukana alueen jätehuoltoratkaisujen suunnittelussa ja että jätehuolto suunnitellaan pitkällä tähtäyksellä toimivaksi.

Yhteyshenkilönä toimii jätehuoltoasiamies Heini Kivikoski, etunimi.sukunimi@sy.fi

Raimo Inkinen
toimitusjohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

PL 100, 00066 HSY, Puh. 09 1561 2110, Y-2274241-9, www.hsy.fi

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster

PB 100, 00066 HSY, Tfn 09 1561 2110, FO-2274241-9, www.hsy.fi

Kirjaamo Helsinki

Lähetäjä: Deski /Telia Finland Oyj /Tampere <production-desk@teliacompany.com>
Lähetetty: perjantai 15. tammikuuta 2021 13:36
Vastaanottaja: Kirjaamo Helsinki
Aihe: RE: Makasiiniranta ja Olympiaranta, asemakaava ja asemakaavan muutos

Hei

Teliällä merkittävin alueella oleva verkon elementti on Olympiarannan kaapelointi.

Alueella muutenkin vain vähän verkkoa, joten myös mahdollisia tulevia muutoksia varten tarvittanee rakentaa lisää putkituksia.

Haluamme siis senkin takia olla mukana alueen suunnitteluvaiheessa, kun sen aika on.

-Kim

Kim Jansson
Planner | Production-Desk

Telia Finland
0201332748
production-desk@teliacompany.com
www.telia.fi
-

Telia Finland Oyj, Helsinki 1475607-9

From: KYMP Aska Kuulemiset <kymp.aska.kuulemiset@hel.fi>
Sent: perjantai 15. tammikuuta 2021 10.37
Subject: Makasiiniranta ja Olympiaranta, asemakaava ja asemakaavan muutos

Hei,

Litteenä saatekirje sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelma 1521-00/21.

Ystävällisin terveisin,
Virpi Ruusunen

kaavoitussihteeri
Helsingin kaupunki
Kaupunkiympäristön toimiala
Asemakaavoitus
Työpajankatu 8
PL 58212, 00099 Helsingin kaupunki
virpi.ruusunen@hel.fi
p. (09) 310 37188